Europeiska unionens
officiella tidning

SV
C-serien

C/2025/6258

19.12.2025

P10_TA(2025)0128

Genomföranderapporten om faciliteten för återhämtning och resiliens

Europaparlamentets resolution av den 18 juni 2025 om genomföranderapporten om faciliteten för återhämtning och resiliens (2024/2085(INI))

(C/2025/6258)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

— med beaktande av artikel 175 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,

— med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 av den 12 februari 2021 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens ([1]) (RRF-förordningen),

— med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/435 av den 27 februari 2023 om ändring av förordning (EU) 2021/241 vad gäller REPowerEU-kapitel i planer för återhämtning och resiliens och om ändring av förordningarna (EU) nr 1303/2013, (EU) 2021/1060 och (EU) 2021/1755 samt direktiv 2003/87/EG ([2]) (REPowerEU-förordningen),

— med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2020/2092 av den 16 december 2020 om en generell villkorlighetsordning för skydd av unionsbudgeten ([3]) (förordningen om villkorlighet),

— med beaktande av rådets förordning (EU, Euratom) 2024/765 av den 29 februari 2024 om ändring av förordning (EU, Euratom) 2020/2093 om den fleråriga budgetramen för 2021–2027 ([4]) (MFF-förordningen),

— med beaktande av det interinstitutionella avtalet av den 16 december 2020 mellan Europaparlamentet, Europeiska unionens råd och Europeiska kommissionen om budgetdisciplin, samarbete i budgetfrågor och sund ekonomisk förvaltning samt om nya egna medel, inbegripet en färdplan för införandet av nya egna medel ([5]),

— med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2024/2509 av den 23 september 2024 om finansiella regler för unionens allmänna budget ([6]) (budgetförordningen),

— med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/795 av 29 februari 2024 om inrättande av den europeiska plattformen för strategisk teknik (STEP) och om ändring av direktiv 2003/87/EG och förordningarna (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) nr 1303/2013, (EU) nr 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 och (EU) 2021/241 ([7]),

— med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1263 av den 29 april 2024 om en effektiv samordning av den ekonomiska politiken och om multilateral budgetövervakning samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 ([8]),

— med beaktande av sin resolution av den 23 juni 2022 om genomföranderapporten om faciliteten för återhämtning och resiliens ([9]),

— med beaktande av kommissionens tillkännagivande av den 22 juli 2024 *Vägledning om planer för återhämtning och resiliens* ([10]),

— med beaktande av kommissionens meddelande av den 21 februari 2024 om att stärka EU genom ambitiösa reformer och investeringar (COM(2024)0082),

([1]) EUT L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj.
([2]) EUT L 63, 28.2.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj.
([3]) EUT L 433 I, 22.12.2020, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj.
([4]) EUT L, 2024/765, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/765/oj.
([5]) EUT L 433 I, 22.12.2020, s. 28.
([6]) EUT L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.
([7]) EUT L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj.
([8]) EUT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
([9]) EUT C 32, 27.1.2023, s. 42.
([10]) EUT C, C/2024/4618, 22.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4618/oj.

— med beaktande av kommissionens tredje årsrapport av den 10 oktober 2024 om genomförandet av faciliteten för återhämtning och resiliens (COM(2024)0474),

— med beaktande av revisionsrättens årsrapport av den 10 oktober 2024 om genomförandet av budgeten för budgetåret 2023, med institutionernas svar,

— med beaktande av revisionsrättens särskilda rapport nr 13/2024 av den 2 september 2024 *Utnyttjandet av medel från faciliteten för återhämtning och resiliens – Det görs framsteg, men de är försenade, och det finns fortfarande risk för att åtgärder inte slutförs och att facilitetens mål därför inte uppnås*, revisionsrättens särskilda rapport nr 14/2024 av den 11 september 2024 *Den gröna omställningen: otydligt bidrag från faciliteten för återhämtning och resiliens* samt revisionsrättens särskilda rapport nr 22/2024 av den 21 oktober 2024 *Dubbel finansiering från EU-budgeten – Kontrollsystemen saknar grundläggande delar för att minska den ökade risk som följer av modellen med finansiering som inte är kopplad till kostnaderna i faciliteten för återhämtning och resiliens*,

— med beaktande av studien från december 2023 till stöd för halvtidsutvärderingen av faciliteten för återhämtning och resiliens,

— med beaktande av Europeiska åklagarmyndighetens (Eppo) årsrapport för 2024, som offentliggjordes den 3 mars 2025,

— med beaktande av Mario Draghis rapport *The future of European competitiveness* från september 2024 (Draghi-rapporten)

— med beaktande av Regionkommitténs yttrande av den 8 oktober 2024 *Halvtidsöversyn av EU:s återhämtningsplan efter covid-19 (faciliteten för återhämtning och resiliens)* ([11]),

— med beaktande av den information som offentliggjorts på resultattavlan för återhämtning och resiliens (RRF-resultattavlan),

— med beaktande av kommissionens arbetsdokument av den 20 november 2024 *NGEU Green Bonds Allocation and Impact report 2024* (SWD(2024)0275),

— med beaktande av sina interna studier, sina djupgående analyser och sina briefingar om genomförandet av faciliteten för återhämtning och resiliens ([12]),

— med beaktande av sin resolution av den 18 januari 2024 om situationen i Ungern och frysta EU-medel ([13]),

— med beaktande av artikel 55 i arbetsordningen samt artikel 1.1 e i och bilaga 3 till talmanskonferensens beslut av den 12 december 2002 om förfarandet för beviljande av tillstånd att utarbeta initiativbetänkanden,

— med beaktande av yttrandena från budgetkontrollutskottet, utskottet för sysselsättning och sociala frågor, utskottet för miljö, klimat och livsmedelssäkerhet och utskottet för transport och turism,

— med beaktande av den gemensamma behandlingen av ärendet i budgetutskottet och utskottet för ekonomi och valutafrågor, i enlighet med artikel 59 i arbetsordningen,

— med beaktande av betänkandet från budgetutskottet och utskottet för ekonomi och valutafrågor (A10-0098/2025), och av följande skäl:

A. Faciliteten för återhämtning och resiliens (RRF) inrättades för att göra europeiska ekonomier och samhällen mer hållbara, resilienta och bättre förberedda mot bakgrund av kriser utan motstycke under 2019 och 2022, genom att stödja medlemsstaterna med att finansiera strategiska investeringar och genomföra reformer.

B. Reformer och investeringar inom ramen för faciliteten för återhämtning och resiliens bör bidra till att göra EU mer resilient och mindre beroende genom att diversifiera viktiga leveranskedjor och därigenom stärka EU strategiska oberoende. Reformer och investeringar inom ramen RRF skapar också ett europeiskt mervärde.

C. Faciliteten för återhämtning och resiliens, liksom andra EU-fonder, såsom det europeiska instrumentet för tillfälligt stöd för att minska risken för arbetslöshet i en krissituation, har bidragit till att skydda arbetsmarknaderna från risken för långsiktiga skador till följd av den ekonomiska chocken till följd av pandemin och energikrisen.

([11]) EUT C, C/2024/7057, 4.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/7057/oj.
([12]) Europaparlamentet, Think Tank https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/research/advanced-search?textualSearch=RRF&startDate=01%2F07%2F2019&endDate=&sort=RELEVANCE.
([13]) EUT C, C/2024/5742, 17.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5742/oj.

D. RRF-utgifterna omfattas inte av MFF-taken och upplåningsintäkter utgör externa inkomster avsatta för särskilda ändamål. Parlamentet beklagar att de inte omfattas av budgetförfarandet. På grundval av budgetförordningens princip om transparens bör medborgarna veta hur och för vilket ändamål EU använder medel.

E. På grund av bristen på framsteg i införandet av nya egna medel i EU och behovet av att säkerställa hållbarheten i EU:s återbetalningsplan är en tydlig och tillförlitlig långsiktig finansieringsstrategi avgörande för att uppfylla återbetalningsskyldigheterna utan att tvinga fram svåra avvägningar i EU:s budget som kan undergräva framtida investeringar och politiska prioriteringar. Ytterligare diskussioner och konkreta finansiella lösningar kommer att krävas för att säkerställa den långsiktiga hållbarheten i EU:s skuldåterbetalningsplan.

F. Lånekostnaderna för NextGenerationEU måste bäras av EU-budgeten och de faktiska kostnaderna överstiger vida prognoserna för 2020 till följd av de höga räntorna. De totala kostnaderna för återbetalningar och räntebetalningar från NextGenerationEU beräknas uppgå till omkring 25–30 miljarder EUR per år från och med 2028, vilket motsvarar 15–20 % av den årliga budgeten för 2025. Parlamentet har insisterat på att refinansieringskostnaderna ska läggas utöver MFF-taken. En kaskadmekanism i tre steg, inklusive ett nytt särskilt EURI-instrument, infördes under revideringen av den fleråriga budgetramen 2024 för att täcka betydande kostnadsöverskridanden till följd av upplåningen inom ramen för NextGenerationEU i samband med större förändringar av marknadsvillkoren. En överenskommelse nåddes under budgetförfarandet för 2025 om att följa ett årligt 50/50-riktmärke, nämligen att finansiera kostnadsöverskridandena i lika delar genom det särskilda EURI-instrumentets tillbakadraganden och flexibilitetsmekanismen.

G. De obligationer som emitterats för att finansiera RRF ska betalas tillbaka på ett sätt som säkerställer att skulderna minskar på ett stadigt och förutsägbart sätt fram till senast 2058. Rådet har ännu inte antagit den justerade korg med nya egna medel som föreslagits av kommissionen, vilket väcker farhågor om hur bärkraftig återbetalningen av NextGenerationEU-skulderna är.

H. Den sociala dimensionen är en viktig aspekt av RRF och bidrar till uppåtgående ekonomisk och social konvergens, återställer och främjar hållbar tillväxt och främjar skapandet av arbetstillfällen av hög kvalitet.

I. RRF bör bidra till att finansiera åtgärder för att bland annat stärka medlemsstaternas motståndskraft mot klimatkatastrofer och förbättra klimatanpassningen. Medlemsstaterna bör genomföra ordentliga konsekvensbedömningar av åtgärder och utbyta bästa praxis om genomförandet av principen om att inte orsaka betydande skada.

J. RRF spelar en viktig roll när det gäller att stödja investeringar och reformer inom hållbar mobilitet, smart transportinfrastruktur, alternativa bränslen och digitala mobilitetslösningar, vilket förbättrar konnektiviteten och effektiviteten i hela EU. Det är beklagligt att endast ett fåtal medlemsstater valde att använda RRF för att stödja investeringar, särskilt i infrastruktur för höghastighetståg och vattenvägar, som syftar till att utveckla europeiska korridorer, trots att gränsöverskridande projekt och projekt som omfattar flera länder uppmuntrades. Det är mycket viktigt att öka investeringarna i transportinfrastruktur, särskilt i eftersatta regioner, för att förbättra konnektiviteten, stödja den regionala sammanhållningen och bidra till den gröna omställningen.

K. Den 31 december 2024 hade medlemsstaterna lämnat in 95 betalningsansökningar och nivån på RRF-utbetalningar, inklusive förfinansiering, uppgick till 197,46 miljarder EUR i bidrag (55 % av det totala bidragsanslaget) och 108,68 miljarder EUR i lån (37 % av det totala låneanslaget). Tre medlemsstater har redan fått sin femte betalning, medan en medlemsstat inte har fått någon RRF-finansiering. Alla medlemsstater har sett över sina nationella planer för återhämtning och resiliens minst en gång. Av delmålen och målen har 28 % uppnåtts på ett tillfredsställande sätt och kommissionen har utnyttjat möjligheten att delvis hålla inne betalningar om vissa delmål och mål kopplade till en betalningsansökan inte befanns vara uppfyllda på ett tillfredsställande sätt. Förseningar i genomförandet av planerade reformer och investeringar, särskilt i social infrastruktur och offentliga tjänster, kan leda till underutnyttjande av tillgängliga resurser och därigenom minska den förväntade effekten på ekonomisk tillväxt, sysselsättning och social sammanhållning.

L. Revisionsrätten har avslöjat olika brister i RRF, särskilt när det gäller dess utformning, transparens och rapportering, risken för dubbelfinansiering och genomförandet av åtgärder för den dubbla omställningen.

M. Enligt revisionsrätten är prestation ett mått på hur väl en åtgärd, ett projekt eller ett program som får EU-finansiering har uppnått sina mål och gett valuta för pengarna. Finansiering som inte är kopplad till kostnader innebär inte i sig att ett instrument är prestationsbaserat.

N. Robusta revisions- och kontrollsystem är avgörande för att skydda EU:s ekonomiska intressen under hela RRF:s livscykel. De delmål som även kallas superdelmål och som särskilt gäller rättsstatsprincipen måste vara uppfyllda innan RRF-utbetalningar kan göras.

O. RRF-förordningen hänvisar till RRF:s ”prestationsbaserade karaktär”, dock utan att definiera vad prestation innebär. RRF-prestationerna bör kopplas till principerna för sund ekonomisk förvaltning och bör mäta hur väl en åtgärd, ett projekt eller ett program som får EU-finansiering har uppnått sina mål och gett valuta för pengarna.

P. För en effektiv demokratisk kontroll och parlamentarisk granskning av RRF-genomförandet krävs att parlamentet deltar fullt ut och att alla dess rekommendationer beaktas i alla skeden.

Q. Kommissionen ska senast den 31 december 2028 lägga fram en oberoende efterhandsutvärderingsrapport om RRF-genomförandet, som består av en bedömning av i vilken utsträckning målen har uppnåtts, effektiviteten i resursanvändningen och det europeiska mervärdet samt en global bedömning av RRF som innehåller information om dess effekter på lång sikt.

R. Syftet med detta betänkande är att övervaka RRF-genomförandet, i enlighet med Europaparlamentets roll enligt RRF-förordningen, och peka på fördelarna och bristerna, samtidigt som man drar lärdom av RRF-genomförandet.

Stärka Europas sociala och ekonomiska resiliens

1. Europaparlamentet betonar att faciliteten för återhämtning och resiliens är ett helt nytt solidaritetsinstrument mot bakgrund av två kriser utan motstycke och en hörnsten i instrumentet NextGenerationEU, och att den avslutas 2026. Parlamentet betonar vikten av att dra lärdom av dess genomförande för den kommande fleråriga budgetramen, bland annat när det gäller transparens, rapportering och enhetlig mätning av resultat. Parlamentet framhåller den stabiliserande effekten av RRF för medlemsstaterna i en tid av stor ekonomisk osäkerhet, eftersom den mildrar negativa ekonomiska och sociala konsekvenser och stöder staterna genom att bidra till genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter, genom att främja ekonomisk återhämtning och konkurrenskraft, stärka resiliens och innovation och genom att stödja den gröna och den digitala omställningen.

2. Europaparlamentet framhåller den viktiga roll som RRF spelar för att förhindra att den inre marknaden fragmenteras och att den makroekonomiska skillnaderna fördjupas, för att främja social och territoriell sammanhållning genom makroekonomisk stabilisering och för att ge garantier till finansmarknaderna genom att förbättra investerarnas förtroende i turbulenta tider och därigenom minska avkastningsspreadarna.

3. Europaparlamentet uppskattar att RRF är ett engångsinstrument som ger ytterligare finanspolitiskt utrymme och som har bidragit till att förhindra betydande ekonomiska och sociala skillnader mellan medlemsstater med olika finanspolitiskt utrymme. Parlamentet noterar kommissionens slutsats att RRF har lett till en varaktig ökning av investeringarna i hela EU och att kommissionen förväntar sig att RRF kommer att ha en bestående inverkan i hela EU efter 2026 med tanke på dess synergier med andra EU-medel. Parlamentet är dock bekymrat över att RRF löper ut 2026, vilket innebär en betydande risk för en betydande nedgång i de offentliga investeringarna i gemensamma europeiska prioriteringar.

4. Europaparlamentet påminner om att MFF och RFF tillsammans uppgår till nästan 2 biljoner EUR för programperioden 2021–2027, men påpekar att den höga inflationstakten och de därmed sammanhängande ökningarna av kostnaderna för varor och tjänster har minskat det nuvarande värdet av de europeiska utgifter som överenskommits i nominella termer.

5. Europaparlamentet noterar kommissionens prognos för 2024 om potentialen för NextGenerationEU:s inverkan på EU:s reala bruttonationalprodukt (BNP) fram till 2026, som är betydligt lägre än dess simulering 2020 (1,4 % jämfört med 2,3 %), delvis på grund av negativa ekonomiska och geopolitiska förhållanden, och uppskattar att NextGenerationEU skulle kunna leda till en betydande, kortfristig ökning av sysselsättningen i EU med upp till 0,8 %. Parlamentet noterar att RRF:s långsiktiga fördelar för BNP sannolikt kommer att överstiga de budgetåtaganden som gjorts med upp till tre till sex gånger, beroende på produktivitetseffekterna av RRF-investeringar och det omsorgsfulla genomförandet av reformer och investeringar.

6. Europaparlamentet betonar svårigheten att kvantifiera de exakta sociala och ekonomiska konsekvenserna av RRF, eftersom det tar tid innan effekterna av reformer och investeringar blir tydliga. Parlamentet betonar behovet av ytterligare oberoende utvärderingar för att bedöma de faktiska effekterna av reformer och investeringar och av ytterligare förbättringar av den underliggande metoden. Parlamentet noterar kommissionens slutsats att ungefär hälften av den förväntade ökningen av offentliga investeringar mellan 2019 och 2025 är kopplad till investeringar som finansieras genom EU:s budget, särskilt genom RRF, men noterar att vissa investeringar ännu inte har gett mätbara effekter.

7. Europaparlamentet noterar att RRF har gett incitament till genomförandet av vissa reformer som ingår i de landsspecifika rekommendationerna inom ramen för den europeiska planeringsterminen genom att inkludera sådana reformer i de nationella planerna för återhämtning och resiliens. Parlamentet understryker att det har skett ett kvalitativt steg framåt när det gäller att övervaka RRF-genomförandet. Parlamentet påminner om att RRF-resultattavlan används för att övervaka framstegen med att uppnå delmål och mål samt efterlevnaden av övergripande principer, särskilt de sex pelarna, nämligen den gröna omställningen, den digitala omställningen, smart och hållbar tillväxt för alla (inbegripet ekonomisk sammanhållning, sysselsättning, produktivitet, konkurrenskraft, forskning, utveckling och innovation, och en välfungerande inre marknad med starka små och medelstora företag), social och territoriell sammanhållning, hälsa, ekonomisk, social och institutionell resiliens i syfte att bland annat öka krisberedskapen och krishanteringskapaciteten samt politiken för nästa generation, barn och ungdomar, såsom utbildning och kompetens. Parlamentet betonar att det övergripande utnyttjandet av landsspecifika rekommendationer som gjorts inom ramen för den europeiska planeringsterminen fortfarande är lågt och till och med har minskat.

8. Europaparlamentet betonar att i samband med den nya ramen för ekonomisk styrning bör de reformer och investeringar som ligger till grund för en förlängning av anpassningsperioden vara förenliga med de åtaganden som ingår i de godkända nationella planerna för återhämtning och resiliens under den period som RRF och partnerskapsavtalet är i kraft enligt förordningen om gemensamma bestämmelser ([14]). Parlamentet konstaterar att de fem medlemsstater som begärde en förlängning av anpassningsperioden till den 31 december 2024 delvis motiverade förlängningen med de reformer och investeringar som redan godkänts inom ramen för RRF. Parlamentet noterar att de flesta medlemsstater har inkluderat information om huruvida de reformer och investeringar som anges i de medelfristiga finans- och strukturpolitiska planerna är kopplade till RRF.

9. Europaparlamentet välkomnar att RRF ger stöd till både reformer och investeringar i medlemsstaterna, men noterar med oro att den korta tidsramen för det återstående RRF-genomförandet innebär utmaningar när det gäller slutförandet av viktiga reformer och storskaliga investeringar som ska slutföras mot slutet av RRF och uppnåendet i tid av de 70 % av de delmål och mål som ännu inte har uppnåtts.

10. Europaparlamentet påminner om att RRF-utgifter inte får ersätta återkommande nationella budgetutgifter, såvida det inte är vederbörligen motiverat, och bör respektera additionalitetsprincipen för EU-finansiering. Parlamentet insisterar på att ett kraftfullt, hållbart och kontrollerbart genomförande av principen om att återkommande utgifter inte får ersättas, tillsammans med inriktning på tydligt definierade europeiska mål för reformer och investeringar, är avgörande för att säkerställa additionalitet och den långvariga effekten av ytterligare EU-medel. Parlamentet påminner om behovet av att upprätthålla denna princip och att RRF eller andra tillfälliga instrument inte får tränga ut eller ersätta sammanhållningspolitiken, eftersom sammanhållningspolitiken fortfarande är nödvändig för långsiktig, hållbar territoriell sammanhållning och konvergens.

11. Europaparlamentet betonar att prioriteringen av RRF-genomförandet, bristen på administrativ kapacitet i många medlemsstater och de utmaningar som globala leveranskedjor innebär har bidragit till att genomförandet av sammanhållningspolitiken försenats. Parlamentet uppmanar i detta sammanhang kommissionen att tillhandahålla en omfattande bedömning av RRF:s inverkan på andra finansieringsinstrument och offentliga investeringar, tekniskt stöd samt medlemsstaternas administrativa kapacitet och absorberingsförmåga.

12. Europaparlamentet påminner om att REPowerEU-översynen, som en reaktion på Rysslands anfallskrig mot Ukraina, bidrar till Europas energitrygghet genom att minska dess beroende av fossila bränslen, diversifiera dess energiförsörjning, investera i europeiska resurser och europeisk infrastruktur, ta itu med energifattigdom och investera i energibesparingar och energieffektivitet inom alla sektorer, inbegripet transportsektorn. Parlamentet betonar att

([14]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1060 av den 24 juni 2021 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden+, Sammanhållningsfonden, Fonden för en rättvis omställning och Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden samt finansiella regler för dessa och för Asyl-, migrations- och integrationsfonden, Fonden för inre säkerhet samt instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik (EUT L 231, 30.6.2021, s. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

genom REPowerEU gjordes ytterligare 20 miljarder EUR i bidrag tillgängliga under 2023, inbegripet 8 miljarder EUR från tidigareläggningen av utsläppsrätter från utsläppshandelssystemet och 12 miljarder EUR från innovationsfonden. Parlamentet framhåller parlamentets framgångar i förhandlingarna, särskilt gällande bestämmelserna om påfyllning av innovationsfonden, finansieringsmålet på 30 % för gränsöverskridande projekt, fokus på investeringar för att bekämpa energifattigdom för utsatta hushåll, små och medelstora företag och mikroföretag samt en flexibel användning av outnyttjade sammanhållningsmedel inom MFF för 2014–2020 till 7,5 % av de nationella anslagen inom MFF för 2021–2027.

13. Europaparlamentet påminner om att RRF-insatser bör fokusera på åtgärder med europeiskt mervärde och beklagar därför bristen på bärkraftiga gränsöverskridande projekt, inbegripet sådana infrastrukturprojekt för höghastighetsjärnväg och hållbar mobilitet som är viktiga för att fullborda TEN-T-nätet, och den därmed sammanhängande risken för åternationalisering av finansieringen. Parlamentet noterar att det breda tillämpningsområdet för RRF-målen har bidragit till detta genom att göra det möjligt för en mängd olika nationellt fokuserade projekt att omfattas av dess ansvarsområde.

14. Europaparlamentet framhåller ändringen av artikel 27 i RRF-förordningen genom REPowerEU, som avsevärt stärkte RRF:s gränsöverskridande och flerlandsbaserade dimensioner genom att uppmuntra medlemsstaterna att ändra sina nationella planer för återhämtning och resiliens för att lägga till REPowerEU-kapitel, inbegripet ett utgiftsmål på minst 30 % för sådana åtgärder i syfte att garantera EU:s energioberoende. Parlamentet är bekymrat över den breda tolkning som kommissionen har gjort och som gör det möjligt att motivera en minskning av (den nationella) energiefterfrågan med en gränsöverskridande och flerlandsbaserad dimension.

15. Europaparlamentet välkomnar möjligheten att använda RRF-finansiering till att bidra till att målen för den europeiska plattformen för strategisk teknik (STEP) uppfylls genom att stödja investeringar i kritisk teknik i EU för att stärka dess industriella konkurrenskraft. Parlamentet noterar att ingen medlemsstat har utnyttjat möjligheten att i sin nationella återhämtnings- och resiliensplan inkludera ett ytterligare kontantbidrag till STEP-målen via medlemsstatskomponenten i InvestEU. Parlamentet påminner om att medlemsstaterna fortfarande kan ändra sina nationella planer i detta avseende. Parlamentet förväntar sig att översynsprocesserna blir effektiva, rationaliserade och enkla, särskilt med tanke på den slutliga tidsfristen 2026, den nuvarande geopolitiska situationen och behovet av att investera i europeisk försvarskapacitet.

16. Europaparlamentet påminner om att principen om att inte orsaka betydande skada tillämpas på alla reformer och investeringar som stöds av RRF, med ett riktat undantag inom ramen för REPowerEU för energiinfrastruktur och energianläggningar som behövs för att tillgodose omedelbara försörjningsbehov. Parlamentet uppmuntrar kommissionen att bedöma genomförbarheten av en mer enhetlig tolkning av principen om att inte orsaka betydande skada mellan RRF och EU-taxonomin för hållbar verksamhet, samtidigt som hänsyn tas till RRF:s särdrag som ett offentligt utgiftsprogram.

Finansieringsaspekter av faciliteten för återhämtning och resiliens

17. Europaparlamentet betonar att RRF är det första större prestationsbaserade instrumentet på EU-nivå som uteslutande bygger på finansiering som inte är kopplad till kostnaderna. Parlamentet påminner om att det i artikel 8 i RRF-förordningen föreskrivs att RRF måste genomföras av kommissionen genom direkt förvaltning i enlighet med de relevanta regler som antagits i enlighet med artikel 322 i EUF-fördraget, särskilt budgetförordningen och förordningen om villkorlighet i samband med rättsstatsprincipen. Parlamentet beklagar att rådet inte gick med på att införa särskilda regler i budgetförordningen för att hantera riskerna med denna genomförandemodell, såsom dubbelfinansiering. Parlamentet anser att budgetförordningens regler bör vara fullt tillämpliga på framtida instrument som bygger på finansiering som inte är kopplad till kostnader, inbegripet när det gäller böter, påföljder och sanktioner.

18. Europaparlamentet noterar att endast 13 medlemsstater har begärt lån och att 92 miljarder EUR av de 385,8 miljarder EUR som finns tillgängliga kommer att förbli outnyttjade eftersom detta belopp inte hade anslagits inom tidsfristen den 31 december 2023. Parlamentet noterar att lån var attraktiva för medlemsstater som stod inför högre lånekostnader på finansmarknaderna eller som försökte kompensera för en minskning av RRF-bidrag. Parlamentet påpekar att vissa medlemsstater har använt RRF-lån i begränsad utsträckning, antingen på grund av starka offentliga finanser eller av administrativa överväganden. Parlamentet uppmanar kommissionen att analysera orsakerna till det låga utnyttjandet i vissa medlemsstater och beakta dessa resultat vid utformningen av framtida EU-finansieringsinstrument. Parlamentet noterar med oro att de nationella finansieringsinstrumenten för att genomföra de nationella planerna för återhämtning och resiliens inte har offentliggjorts i tillräcklig utsträckning, vilket har lett till begränsad medvetenhet och användning bland potentiella stödmottagare. Parlamentet anser att det behövs en politisk diskussion om användningen av outnyttjade medel mot bakgrund av strama offentliga budgetar och brådskande strategiska EU-prioriteringar. Parlamentet efterlyser en bedömning av hur och på vilka villkor outnyttjade RRF-medel skulle kunna omdirigeras för att stärka Europas konkurrenskraft, resiliens, försvar och sociala, ekonomiska och territoriella sammanhållning, särskilt genom investeringar i digital och grön teknik som är anpassad till RRF:s ursprungliga syfte.

19. Europaparlamentet påminner om den rättsliga skyldigheten att säkerställa full återbetalning av NextGenerationEU-utgifter senast den 31 december 2058. Parlamentet påminner rådet och kommissionen om deras rättsliga åtagande enligt det interinstitutionella avtal som ingicks 2020 att säkerställa en hållbar väg mot refinansiering av skulder inom ramen för NextGenerationEU, bland annat genom tillräckliga intäkter från nya egna medel som införts efter 2021 utan någon otillbörlig minskning av programutgifter eller investeringsinstrument inom ramen för den fleråriga budgetramen. Parlamentet beklagar bristen på framsteg i detta avseende, vilket väcker farhågor om bärkraften i återbetalningen av skulden inom ramen för NextGenerationEU, och uppmanar med kraft rådet att utan dröjsmål och med högsta prioritet anta nya egna medel. Parlamentet uppmanar dessutom med kraft kommissionen att fortsätta sina ansträngningar för att identifiera ytterligare genuint nya egna medel utöver det interinstitutionella avtalet och kopplade till EU:s politik, för att täcka de stora utgiftsbehov som är förknippade med finansieringen av nya prioriteringar och återbetalningen av NextGenerationEU-skulden.

20. Europaparlamentet noterar med oro kommissionens uppskattning att den totala kostnaden för återbetalningar och räntebetalningar från NextGenerationEU beräknas uppgå till omkring 25–30 miljarder EUR per år från och med 2028, vilket motsvarar 15–20 % av den årliga budgeten för 2025. Parlamentet påminner om att särskilda instrument fick användas i de tre senaste budgetförfarandena för att täcka EURI-instrumentets kostnader. Parlamentet betonar att den betydande ökningen av finansieringskostnaderna sätter press på EU:s framtida budget och begränsar förmågan att reagera på framtida utmaningar.

21. Europaparlamentet noterar kommissionens mål att finansiera upp till 30 % av NextGenerationEU-kostnaderna genom emission av gröna obligationer. Parlamentet noterar att kommissionen den 31 december 2024 hade emitterat europeiska gröna obligationer till ett värde av 68,2 miljarder EUR.

Utformning och genomförande av de nationella planerna för återhämtning och resiliens

22. Europaparlamentet noterar att 47 % av de tillgängliga RRF-medlen hade betalats ut den 31 december 2024, med bidrag på 55 % och lån på 37 %, vilket har lett till att en stor andel av åtgärderna ännu inte har slutförts under 2025 och 2026. Parlamentet är dock bekymrat över revisionsrättens slutsats att endast 50 % av de utbetalda medlen hade nått de slutliga stödmottagarna i 15 av 22 medlemsstater i oktober 2023. Parlamentet uppmanar kommissionen att ta vederbörlig hänsyn till revisionsrättens rekommendationer för att förbättra funktionen hos eventuella framtida prestationsbaserade instrument som liknar RRF, särskilt i samband med en mer målinriktad fleråriga budgetram.

23. Europaparlamentet välkomnar att alla medlemsstater har överträffat målen för den gröna omställningen (37 %) och den digitala omställningen (20 %), och att de genomsnittliga utgifterna för att uppnå RRF:s klimatmål och digitala mål som helhet uppgår till 42 % respektive 26 %. Parlamentet noterar att revisionsrätten har ifrågasatt hur genomförandet av RRF-insatser har bidragit till den gröna omställningen och att revisionsrätten har rekommenderat förbättringar av de metoder som använts för att uppskatta effekterna av klimatrelaterade åtgärder. Parlamentet betonar att samma metodologiska brister finns i alla pelare i RRF.

24. Europaparlamentet noterar att RRF påtagligt kan inverka på sociala mål, där medlemsstaterna planerar att satsa omkring 163 miljarder EUR. Parlamentet understryker att sådana utgifter måste vara resultatinriktade och säkerställa mätbara ekonomiska och sociala fördelar. Parlamentet betonar behovet av att påskynda investeringarna i utvecklingen av landsbygdsområden, randområden, yttersta randområden, isolerade och avlägsna områden, och när det gäller överkomliga bostäder, socialt skydd och integrering av utsatta grupper samt ungdomssysselsättning, där utgifterna släpar efter. Parlamentet efterlyser en djupgående utvärdering från kommissionens sida, inom ramen för RRF-resultattavlan, av de projekt och reformer som rör utbildning och ungdomar och som genomförts av medlemsstaterna inom ramen för RRF. Parlamentet beklagar det försenade genomförandet av hälsomålen i vissa medlemsstater, med tanke på att instrumentet också bör förbättra hälso- och sjukvårdssystemens tillgänglighet och kapacitet samt viktiga investeringar i social infrastruktur, inbegripet förskoleverksamhet och barnomsorg. Parlamentet betonar att dessa förseningar, i vissa fall kopplade till ändrade budgetprioriteringar och reviderade tidsfrister för det nationella genomförandet, riskerar att undergräva uppnåendet av RRF:s mål för social sammanhållning.

25. Europaparlamentet upprepar sin förhandlingsposition att inkludera mål för utbildning (10 %) och kulturell verksamhet (2 %). Parlamentet uppmuntrar kommissionens insatser för att utvärdera dessa mål som ett riktmärke i sin bedömning av utbildningspolitiken i de nationella planerna för återhämtning och resiliens, genom RRF-resultattavlan.

26. Europaparlamentet konstaterar att en stor majoritet av de nationella planerna för återhämtning och resiliens innehåller ett särskilt avsnitt som förklarar hur planen hanterar könsrelaterade problem och utmaningar. Parlamentet är dock bekymrat över att vissa nationella planer för återhämtning och resiliens inte innehåller någon förklaring av hur åtgärderna i den nationella planen förväntas bidra till jämställdhet och lika möjligheter för alla, och uppmanar de berörda medlemsstaterna att utan dröjsmål lägga till sådana förklaringar.

27. Europaparlamentet betonar vikten av reformer som fokuserar på fragmentering av arbetsmarknaden, främjar arbetsvillkor av hög kvalitet, tar itu med löneskillnader, säkerställer anständiga levnadsvillkor och stärker den sociala dialogen, det sociala skyddet och den sociala ekonomin.

28. Europaparlamentet noterar den påtagliga inverkan som RRF skulle kunna ha på målet för digital omställning, med 166 miljarder EUR som anslagits till motsvarande planer. Parlamentet välkomnar de bidrag som gjorts inom ramen för pelaren smart och hållbar tillväxt för alla, särskilt när det gäller konkurrenskraft och stöd till små och medelstora företag. Parlamentet noterar behovet av att påskynda investeringarna i transnationellt samarbete, stöd till konkurrenskraftiga företag som driver innovativa projekt och regulatoriska ändringar för smart och hållbar tillväxt för alla, som släpar efter.

29. Europaparlamentet betonar att framgången för EU:s investeringar är beroende av välfungerande kapitalmarknader. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att säkerställa en effektivare och snabbare utbetalning av medel, särskilt för små och medelstora företag och unga företagare, att effektivisera ansökningsförfarandena i syfte att förbättra tillgängligheten och att genomföra särskilda åtgärder för att tillhandahålla riktat stöd för att hjälpa dem att spela en mer framträdande roll i processen för smart tillväxt för alla.

30. Europaparlamentet är bekymrat över att uppnåendet av delmål och mål släpar efter den vägledande tidsplan som anges i de nationella planerna för återhämtning och resiliens, och att medlemsstaterna gör framsteg i olika takt. Parlamentet beklagar tidsgapet mellan uppnåendet av delmål och mål och det faktiska genomförandet av projekt. Parlamentet betonar att RRF endast kommer att uppnå sin långsiktiga potential om reformdelen genomförs korrekt. Parlamentet välkomnar att RRF-genomförandet, efter en långsam start, har tagit fart sedan andra halvåret 2023, men att betydande förseningar som påverkar viktiga reformer och investeringar fortfarande kvarstår och har tillskrivits olika faktorer, bland annat de revideringar som är kopplade till inkluderingen av REPowerEU, den stigande inflationen, medlemsstaternas otillräckliga administrativa kapacitet, särskilt de mindre medlemsstaternas, oklarheten när det gäller specifika genomförandebestämmelser för RRF, höga energikostnader, försörjningsbrister och en underskattning av den tid som krävs för att genomföra åtgärder. Parlamentet noterar att vissa staters uppskjutande av viktiga tidsfrister för genomförandet till 2026 väcker farhågor om vissa medlemsstaters förmåga att fullt ut absorbera de tilldelade medlen inom tidsramen för RRF. Parlamentet betonar vikten av att upprätthålla en realistisk och effektiv genomförandeplan för att förhindra risken för ofullständiga projekt och missade möjligheter till strukturella förbättringar. Parlamentet uppmanar kommissionen att se till att administrativa flaskhalsar åtgärdas snarast.

31. Europaparlamentet påminner om ändringen av RRF-förordningen genom införandet av REPowerEU-kapitlet. Parlamentet betonar vikten av REPowerEU-kapitlen i de nationella planerna för återhämtning och resiliens och uppmanar medlemsstaterna att prioritera mogna projekt och genomföra sina nationella planer för återhämtning och resiliens snabbare, både när det gäller reformer och investeringar, och att vid behov anpassa de nationella planerna för återhämtning och resiliens i linje med RRF-målen, utan att äventyra de nationella planernas övergripande balans och ambitionsnivå, för att reagera på utmaningar som härrör från geopolitiska händelser och hantera den nuvarande verkligheten på plats.

32. Europaparlamentet betonar att RRF hade kunnat bidra till att mildra effekterna av den nuvarande EU-omfattande bostadskrisen. Parlamentet beklagar att vissa medlemsstater inte utnyttjade denna möjlighet och betonar vikten av att medlemsstaterna påskyndar investeringarna i tillgång till bostäder till överkomliga priser.

33. Europaparlamentet framhåller den roll som superdelmål spelar för att skydda EU:s ekonomiska intressen mot brister i rättsstatsprincipen och för att säkerställa ett fullständigt genomförande av kraven i artikel 22 i RRF-förordningen. Parlamentet välkomnar att alla medlemsstater utom en på ett tillfredsställande sätt har uppnått sina superdelmål. Parlamentet påminner om att kommissionen måste återkräva all förfinansiering som inte har nettats mot regelbundna ansökningar om utbetalning före utgången av RRF.

34. Europaparlamentet noterar den stora administrativa börda och komplexitet som RRF medför. Parlamentet betonar de betydande insatser som krävs på nationell nivå för att genomföra RRF parallellt med strukturfonderna. Parlamentet noterar att det efterfrågestyrda instrumentet för tekniskt stöd mellan 2021 och 2024 stödde mer än 500 RRF-relaterade reformer i medlemsstaterna, direkt eller indirekt kopplade till utarbetandet, ändringen, översynen och genomförandet av de nationella planerna för återhämtning och resiliens. Parlamentet noterar kommissionens vägledning från juli 2024 med förenklingar och förtydliganden för att effektivisera RRF-genomförandet, men förväntar sig att kommissionen snabbt infriar sitt löfte att minska den administrativa bördan med 25 %. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att ge tydligt och riktat tekniskt stöd till medlemsstaterna, så att de kan utveckla en effektiv administrativ kapacitet för att genomföra delmålen och målen. Parlamentet uppmanar kommissionen att minska komplexiteten i EU:s regler för offentlig upphandling som gäller för kontrakt med högre värde.

35. Europaparlamentet uttrycker oro över komplexiteten i ansökningsförfarandena för RRF-finansiering, särskilt för små och medelstora företag och icke-statliga organisationer, som kräver externa konsulttjänster även för små bidrag. Parlamentet betonar att sådana byråkratiska hinder strider mot de ursprungliga RRF-målen, som syftade till att tillhandahålla snabbt och direkt ekonomiskt stöd. Parlamentet efterlyser en brådskande förenkling av ansöknings- och rapporteringskraven, särskilt för mindre stödmottagare, för att maximera utnyttjandet och effekten av medel och bidra till deras bidrag till den gröna och digitala omställningen.

36. Europaparlamentet anser att förseningar i genomförandet understryker risken för att åtgärder för vilka RRF-medel har betalats ut inte kommer att slutföras inom betalningsfristen 2026. Parlamentet välkomnar kommissionens uttalande under dialogen om återhämtning och resiliens den 16 september 2024 att den inte kommer att ersätta icke genomförda projekt. Parlamentet anser att det är en brist att RRF-medel som betalats ut för delmål och mål som bedömts vara uppnådda inte kan återkrävas om relaterade åtgärder inte slutförs. Parlamentet uppmanar kommissionen att beakta revisionsrättens rekommendationer om detta och att i samarbete med medlemsstaterna bedöma de åtgärder som löper störst risk att inte slutföras senast den 31 augusti 2026. Parlamentet betonar vikten av att övervaka dessa åtgärder, underlätta en snabb uppföljning och arbeta för lösningar för att komma till rätta med förseningar.

37. Europaparlamentet noterar med oro att den återstående tidsramen för genomförandet av RRF är för kort för genomförandet av många innovativa projekt. Parlamentet noterar vidare att innovativa projekt per definition är svårare att planera och mer sannolikt kommer att stöta på hinder under genomförandet, vilket gör dem olämpliga för RRF:s strikta tidsfrister. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att skapa framtida program som är tillräckligt flexibla för att ge lämpliga svar under föränderliga omständigheter och som samtidigt garanterar en viss grad av förutsägbarhet.

38. Europaparlamentet noterar att vissa delmål och mål kanske inte längre kan uppnås på grund av objektiva omständigheter. Parlamentet betonar att eventuella översyner av de nationella planerna för återhämtning och resiliens bör göras i enlighet med RRF-förordningen, inbegripet de tillämpliga tidsfristerna, och inte bör medföra tillbakadragna reformer och åtaganden eller projekt av lägre kvalitet, utan bör upprätthålla den övergripande ambitionen och effektiviteten i de offentliga utgifterna.

39. Europaparlamentet är oroat över kommissionens ojämna bedömning av de nationella planerna för återhämtning och resiliens, som har lett till dubbla standarder vid tillämpningen av förordningen. Parlamentet är även oroat över den ojämna och isärgående definitionen av delmål och mål från en nationell plan för återhämtning och resiliens till en annan, vilket konsekvent rapporterats av revisionsrätten.

40. Europaparlamentet betonar att det finns variationer i hur lång tid kommissionen tar på sig att bedöma de olika medlemsstaternas ansökningar om utbetalningar och betonar behovet av större transparens från kommissionens sida. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att påskynda sina bedömningar och säkerställa likabehandling av medlemsstaterna. Parlamentet betonar behovet av att säkerställa lika villkor i hela EU för åtgärder och indikatorer som används för att bedöma alla RRF-projekt.

41. Europaparlamentet uppmanar med kraft medlemsstaterna att öka sina insatser för att åtgärda administrativa flaskhalsar och tillhandahålla tillräcklig administrativ kapacitet för att påskynda RRF-genomförandet med tanke på tidsfristen 2026, och att undvika att koncentrera RRF-projekt till mer utvecklade regioner och huvudstäder och i stället låta RRF-medel gå till projekt i de mest utsatta regionerna, vilket bidrar till RRF:s mål att stärka EU:s sociala, territoriella och ekonomiska sammanhållning. Parlamentet betonar vikten av en rättvis regional fördelning inom de nationella planerna för återhämtning och resiliens, samtidigt som det säkerställs att RRF-medel tilldelas på grundval av ekonomiska och sociala konsekvenser, genomförbarhet och långsiktiga fördelar.

42. Europaparlamentet efterlyser en 18-månaders förlängning av mogna RRF-projekt genom en ändring av RRF-förordningen genom medbeslutande, vid behov. Parlamentet betonar att den planerade förlängningen av projekten kommer att genomföras av kommissionen på grundval av objektiva, tydliga och rättvisa riktmärken. Parlamentet välkomnar möjligheten att inrätta ett riktat och prestationsbaserat system för prioritering och överföring efter tidsfristen 2026 för att göra det möjligt att slutföra pågående projekt genom andra finansieringssystem, däribland Europeiska investeringsfonden och en eventuell ny europeisk konkurrenskraftsfond. Parlamentet uppmanar därför med kraft kommissionen att lägga fram en strategi för att ta itu med den enorma efterfrågan på offentliga investeringar efter 2026 utan att äventyra budgetresurserna på andra kritiska områden.

43. Europaparlamentet efterlyser en utvärdering av hur denna ram skulle kunna möjliggöra riktade investeringar i EU:s försvarsleveranskedjor, strategiska lager och försvarsinnovation, för att säkerställa anpassning till bredare europeiska säkerhetsmål.

44. Europaparlamentet är oroat över att vissa medlemsstater kan välja att avstå från delar av de belopp eller hela de belopp som är förknippade med deras senaste betalningsansökan, och på så sätt undvika att uppfylla de sista delmålen och målen.

Transparens, övervakning och kontroll

45. Europaparlamentet noterar att kommissionen hade planerat att genomföra 112 RRF-revisioner i alla medlemsstater under 2024. Parlamentet påminner kommissionen om dess skyldighet, i enlighet med artikel 24.9 i RRF-förordningen, att återkräva finansiering vid felaktiga utbetalningar eller upphävanden av åtgärder.

46. Europaparlamentet noterar att kommissionen använder sina egna metoder vid beräkning av delbetalningar och innehållanden av medel. Parlamentet beklagar att dessa metoder utvecklades först två år efter det att RRF-genomförandet inleddes och utan samråd med parlamentet.

47. Europaparlamentet välkomnar revisionsrättens omfattande arbete med RRF och anser att det är viktigt att noggrant analysera dess iakttagelser, särskilt iakttagelserna att delmål och mål ofta är tämligen vaga och inriktade på output och därför inte lämpar sig för att mäta resultat och effekter, och dess iakttagelser om riskerna för dubbelfinansiering till följd av överlappningar med annan politik. Parlamentet noterar att kommissionen har godtagit många av revisionsrättens rekommendationer, men inte alla. Parlamentet betonar att brister i de finansiella kontrollerna, såsom revisionsrätten har framhållit, snarast måste åtgärdas för att förhindra dubbel finansiering, kostnadsineffektivitet och bristfällig förvaltning av EU-medel. Parlamentet efterlyser ökad transparens och ett fullständigt beaktande av revisionsrättens rekommendationer utan att lägga till onödiga administrativa bördor.

48. Europaparlamentet noterar att revisionsrätten anser att RRF fokuserar på framsteg i genomförandet snarare än på prestation, särskilt eftersom RRF-finansierade åtgärder är inriktade på output snarare än resultat, varierar i ambitionsnivå, ibland är otydliga och inte alltid täcker en åtgärds viktigaste genomförandefaser, inbegripet slutförandet.

49. Europaparlamentet noterar att revisionsrättens revisioner avslöjade flera fall där medel hade betalats ut men kraven avseende uppnåendet av motsvarande delmål och mål inte hade uppfyllts på ett tillfredsställande sätt. Parlamentet noterar vidare att kommissionens ram för bedömning av ”tillfredsställande uppfyllande” för de relevanta delmålen och målen innehåller diskretionära element, såsom ”minimal avvikelse från ett krav” eller ”proportionerliga förseningar”, och att metoden för att fastställa delbetalningar inte ger någon förklaring till de värden som valts som koefficienter, vilket lämnar utrymme för tolkning. Parlamentet uppmanar kommissionen att ge parlamentet ytterligare klargöranden.

50. Europaparlamentet insisterar på att åtgärder som redan ingår i andra nationella planer som får EU-finansiering (t.ex. sammanhållning, jordbruk osv.) som regel inte bör ingå i de nationella planerna för återhämtning och resiliens, även om de inte medför några kostnader. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att förbli vaksam och proaktiv när det gäller att identifiera eventuella situationer med dubbel finansiering, särskilt när det gäller de olika RRF-genomförandemodellerna och andra EU-finansieringsinstrument.

51. Europaparlamentet beklagar avsaknaden av en korrekt RRF-verifieringskedja och den ihållande bristande transparensen trots kravet på halvårsrapportering för medlemsstaterna för de 100 största slutmottagarna, vilket infördes i REPowerEU på parlamentets begäran. Parlamentet beklagar förseningarna i vissa medlemsstaters rapportering och det begränsade informationsvärdet i den information som lämnats, vilket i slutändan förhindrar kommissionens eller revisionsrättens efterlevnadskontroller. Parlamentet upprepar sitt krav på att förteckningarna över de största slutmottagarna för varje medlemsstat regelbundet uppdateras och offentliggörs på RRF-resultattavlan och att de innehåller information om de berörda ekonomiska aktörerna, inbegripet entreprenörer och underleverantörer, och deras verkliga huvudmän, och inte bara ministerier eller andra statliga organ eller statliga företag. Parlamentet beklagar även att den nuvarande definitionen av ”slutmottagare” lämnar utrymme för tolkning, vilket innebär att slutmottagarna skiljer sig åt bland medlemsstaterna för liknande åtgärder. Parlamentet uppmanar i detta sammanhang kommissionen att säkerställa en samsyn om vad som utgör en ”slutmottagare” så att detta kan tillämpas konsekvent.

52. Europaparlamentet är bekymrat över de ihållande svagheterna i de nationella rapporterings- och kontrollmekanismerna, delvis på grund av pressen att utnyttja medel som påverkar förmågan att upptäcka icke stödberättigande utgifter och på grund av komplexiteten i revisions- och kontrollförfarandena, vilket skapade osäkerhet i medlemsstaterna och tungrodda administrativa förfaranden. Parlamentet uppmanar kommissionen att försäkra sig om att medlemsstaternas kontrollsystem fungerar tillfredsställande och att kontrollera att RRF-finansierade investeringsprojekt överensstämmer med EU:s regler och nationella regler. Parlamentet begär att betalningarna minskas och, när så är lämpligt, belopp återkrävs i enlighet med artikel 22 i RRF-förordningen, om brister kvarstår i

de nationella kontrollsystemen. Parlamentet beklagar att man förlitar sig på manuella dubbelkontroller och egenförsäkringar från mottagarna av EU-medel i avsaknad av interoperabla it-verktyg och harmoniserade standarder, trots att det finns verktyg såsom systemet för tidig upptäckt och uteslutning och Arachne, vars användning för närvarande inte är obligatorisk, vilket innebär en risk för att utgifter redovisas två gånger. Parlamentet påminner i detta avseende om medlemsstaternas ovilja att göra framsteg med att utveckla de relevanta it-verktygen i god tid.

53. Europaparlamentet delar revisionsrättens åsikt att modellen med finansiering som inte är kopplad till kostnaderna inte utesluter rapportering av faktiska kostnader. Parlamentet noterar att tydlig inblick i kostnader också underlättar arbetet för kontroll- och tillsynsorgan samt för Eppo och Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) och möjliggör den offentliga granskningen.

54. Europaparlamentet upprepar den roll som RRF-resultattavlan spelar när det gäller att informera medborgarna om de övergripande framstegen i genomförandet av de nationella planerna för återhämtning och resiliens. Parlamentet understryker betydelsen av resultattavlan för att stärka transparensen, och uppmanar kommissionen att öka graden av transparens och datavisualisering i resultattavlan.

55. Europaparlamentet påminner om att rapporteringen om framstegen i genomförandet i RRF-resultattavlan bygger på information som medlemsstaterna tillhandahåller två gånger om året.

56. Europaparlamentet framhåller den viktiga roll som Eppo och Olaf spelar för att skydda EU:s ekonomiska intressen. Parlamentet välkomnar att Eppos utredningar av RRF-relaterade bedrägerier och korruptionsfall har lett till flera gripanden, åtal och beslag av facilitetsmedel. Parlamentet påminner om att Eppo hanterade 307 aktiva RRF-relaterade ärenden under 2024, vilket motsvarar omkring 17 % av alla utredningar av utgiftsbedrägerier och orsakade en beräknad skada på EU:s ekonomiska intressen på 2,8 miljarder EUR. Parlamentet förväntar sig att antalet utredningar kommer att öka i takt med att genomförandet av RRF fortskrider. Parlamentet uppmanar kommissionen att undersöka medlemsstaternas förvaltningsförklaringar när det gäller deras rapportering av upptäckta bedrägerier och de korrigerande åtgärder som vidtagits.

Europaparlamentets roll

57. Europaparlamentet upprepar att parlamentet spelar en viktig roll när det gäller att granska och övervaka RRF-genomförandet och hålla kommissionen ansvarig. Parlamentet bidrar via olika kanaler, särskilt genom olika plenardebatter, parlamentariska resolutioner, möten varannan månad i dialogen om återhämning och resiliens med de ansvariga kommissionsledamöterna, över 30 möten i den ständiga arbetsgruppen för granskning av RRF, många parlamentsfrågor, det årliga förfarandet för beviljande av ansvarsfrihet för kommissionen samt det regelbundna informationsflödet och ad hoc-begäranden om information från kommissionen. Parlamentet beklagar att modellen med delmål och mål för att utlösa utbetalningar inte åtföljdes av lämpliga mekanismer för budgetkontroll, vilket ledde till en minskad roll för parlamentet jämfört med dess granskning av utgifterna i den fleråriga budgetramen.

58. Europaparlamentet påminner om parlamentets rättigheter enligt artikel 25 i RRF-förordningen, särskilt rätten att samtidigt som rådet få den information från kommissionen som den tillsänder rådet eller något av dess förberedande organ inom ramen för RRF-förordningen eller dess genomförande, samt en översikt över dess preliminära slutsatser om huruvida de relevanta delmålen och målen i de nationella planerna för återhämtning och resiliens har uppnåtts på ett tillfredsställande sätt. Relevanta resultat av diskussioner som hållits i rådets förberedande organ bör delas med de behöriga parlamentsutskotten.

59. Europaparlamentet påminner vidare om rätten för parlamentets behöriga utskott att bjuda in kommissionen att lämna information om läget i bedömningen av de nationella planerna för återhämtning och resiliens i samband med mötena i dialogen om faciliteten för återhämtning och resiliens.

60. Europaparlamentet beklagar att parlamentet inte har någon roll i utformningen av de nationella planerna för återhämtning och resiliens och inte rådfrågas om betalningsansökningar. Parlamentet kritiserar dessutom att parlamentet inte har fått en tydlig och spårbar översikt över projektens och betalningarnas genomförandestatus. Parlamentet förväntar sig att få information om sammanhanget för revideringarna av de nationella planerna för återhämtning och resiliens för att göra en egen bedömning av revideringarna och att få en utökad roll i eventuella framtida instrument som bygger på erfarenheterna med RRF.

Berörda parters deltagande

61. Europaparlamentet beklagar att lokala och regionala myndigheter, civilsamhällesorganisationer, arbetsmarknadens parter, nationella parlament och andra berörda parter inte i tillräcklig utsträckning deltar i utformningen, översynen eller genomförandet av de nationella planerna för återhämtning och resiliens, vilket leder till sämre politiska resultat samt begränsat egenansvar. Parlamentet beklagar att vissa medlemsstater vid utformningen och genomförandet av de nationella planerna för återhämtning och resiliens tydligt har gynnat vissa lokala och regionala myndigheter eller berörda parter på bekostnad av andra. Parlamentet påminner om det är avgörande att lokala, regionala och nationella myndigheter och de ansvariga för att utveckla denna politik deltar för RRF:s framgång, i enlighet med artikel 28 i RRF-förordningen. Parlamentet stödde en bindande bestämmelse i RRF om att inrätta en dialog på flera nivåer för att engagera berörda parter och diskutera utarbetandet och genomförandet av de nationella planerna för återhämtning och resiliens med dem, med en tydlig samrådsperiod. Parlamentet efterlyser därför största möjliga deltagande av berörda parter i genomförandet av de nationella planerna för återhämtning och resiliens, i enlighet med den nationella rättsliga ramen och på grundval av tydliga och transparenta principer.

62. Europaparlamentet upprepar behovet av regelbunden samverkan mellan nationella samordnande myndigheter och nationella intressenter som deltar i övervakningen av genomförandet av de nationella planerna för återhämtning och resiliens, i linje med principen om transparens och ansvarsskyldighet. Parlamentet betonar att det behövs mer regelbunden och offentlig kommunikation från de nationella samordnande myndigheterna för att säkerställa att uppdaterad information om framstegen i genomförandet av de nationella planerna för återhämtning och resiliens görs tillgänglig.

63. Europaparlamentet betonar att beslut bör fattas på den nivå som är lämpligast. Parlamentet är övertygat om att tillämpningen av partnerskapsprincipen och ett starkare deltagande av lokala och regionala myndigheter skulle kunna göra projektgenomförandet effektivare, minska skillnaderna inom medlemsstaterna och leda till fler åtgärder av högre kvalitet med en gränsöverskridande dimension som omfattar flera länder.

64. Europaparlamentet anser att värdefulla lärdomar kan dras från RRF som ska återspeglas i utformningen av prestationsbaserade instrument i nästa fleråriga budgetram, särskilt mot bakgrund av EU:s konkurrenskrafts- och förenklingsagendor.

Lärdomar för framtiden

65. Europaparlamentet anser att kombinationen av reformer och investeringar har visat sig vara framgångsrik, men att det behövs en tydligare koppling mellan dessa. Parlamentet betonar vikten av att anpassa all finansiering till instrumentets mål och att betala ut den i linje med de framsteg som gjorts mot dem. Parlamentet insisterar på att ambitionsnivån i de nationella planerna för återhämtning och resiliens inte bör sänkas utan bör stå i proportion till RRF:s tidsplan för att säkerställa ett framgångsrikt genomförande av dem.

66. Europaparlamentet är, i enlighet med vad som betonas i Draghi-rapporten, övertygat om att de centrala prioriteringarna efter 2026 kommer att vara att stärka EU:s konkurrenskraft, fasa ut fossila bränslen i EU:s ekonomi och göra den mer cirkulär och resurseffektiv samt att överbrygga kompetensklyftan, skapa arbetstillfällen av hög kvalitet och förbättra EU:s innovationskapacitet. Parlamentet är bekymrat över att ett betydande finansieringsunderskott kommer att uppstå efter det att RRF upphör att vara i drift i slutet av 2026, särskilt när det gäller offentliga investeringar i gemensamma europeiska prioriteringar, eftersom de finansiella resurserna från de nationella budgetarna varierar avsevärt mellan medlemsstaterna. Parlamentet betonar behovet av att utnyttja lärdomarna från RRF för att bättre utnyttja offentliga och privata investeringar i syfte att ta itu med finansieringsunderskottet i europeiska mål och omställningar, som i Draghi-rapporten uppskattas till över 800 miljarder EUR per år, samtidigt som man säkerställer sömlös kontinuitet i investeringar i gemensamma europeiska varor.

67. Europaparlamentet välkomnar den ökade användningen av finansieringsinstrument som möjliggörs genom alternativet att kanalisera RRF-medel till medlemsstaternas del av InvestEU.

68. Europaparlamentet uppmanar med kraft kommissionen att tillämpa de lärdomar som dragits och revisionsrättens iakttagelser, och att säkerställa att framtida prestationsbaserade instrument är välriktade, anpassade till målet att finansiera europeiska kollektiva nyttigheter och prioritera hanteringen av tydligt definierade strategiska utmaningar, ekonomisk hållbarhet och konkurrenskraft. Parlamentet begär att det säkerställs att alla framtida instrument är utformade för att mäta inte bara insater eller kortsiktiga resultat och framsteg utan även resultat i form av långsiktiga effekter som backas upp av resultat.

69. Europaparlamentet noterar att det enligt revisionsrätten är viktigt att framtida prestationsbaserade instrument inte utformas och genomförs på ett sätt som äventyrar ansvarsskyldigheten och, i synnerhet, att lämpliga kontrollsystem finns i medlemsstaterna och kontrolleras av kommissionen innan genomförandet inleds. Parlamentet noterar att detta skulle innebära att minimikrav fastställs för medlemsstaternas kontroller och kommissionens kontroller.

70. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att genomföra en oberoende utvärdering och att rapportera om RRF:s inverkan på privata investeringar på aggregerad EU-nivå, särskilt om dess potentiella utträngningseffekt på privata investeringar och dess bestämningsfaktorer. Parlamentet efterlyser vidare objektiva och tydliga analyser från kommissionen om hur genomförandet av reformer och investeringar inom de nationella planerna för återhämtning och resiliens påverkar de enskilda medlemsstaternas ekonomier, med särskild hänsyn till smart och hållbar tillväxt för alla. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att beakta lärdomarna från dessa analyser och revisionsrättens iakttagelser om genomförandet av RRF när den utarbetar sina förslag för nästa programperiod.

71. Europaparlamentet understryker att alla EU-finansierade investeringar och reformer bör samordnas och överensstämma med den strategiska planeringen på nationell nivå och bör inriktas på projekt med ett tydligt europeiskt mervärde. Parlamentet understryker behovet av ett utgiftsmål för gränsöverskridande investeringar som omfattar flera länder. Parlamentet uppmanar kommissionen att utveckla en trovärdig metod för att bedöma de gränsöverskridande dimensionerna som omfattar flera länder av EU-finansierade projekt.

72. Europaparlamentet framhåller att meningsfulla sociala och territoriella dialoger med en hög grad av deltagande av lokala och regionala myndigheter, arbetsmarknadens parter, civilsamhällesorganisationer och nationella parlament inom den nationella rättsliga ramen är avgörande för nationellt egenansvar, framgångsrikt genomförande och demokratisk ansvarsskyldighet. Parlamentet uttrycker oro över det otillräckliga deltagandet av alla berörda parter i genomförandet och tillsynen av RRF-finansierade initiativ. Parlamentet betonar särskilt att regioner och kommuner inte bara kan vara föremål för beslut utan att ges möjlighet att yttra sig om reformer och investeringar som verkligen förändrar deras territorier.

73. Europaparlamentet anser att det är viktigt att anta differentierade strategier som erkänner den kulturella mångfalden i de olika regionerna och stärker deras ekonomiska och sociala sammanhållning i stället för att tillämpa en homogen strategi eller en universalstrategi, vilket skulle kunna vara till nackdel för de mindre utvecklade regionerna. Parlamentet begär därför att dialogerna med berörda parter stärks och används mer omsorgsfullt eftersom skulle kunna inspirera framtida initiativ och mekanismer i EU och dess medlemsstater.

74. Europaparlamentet understryker kravet i RRF-förordningen att offentligt tillhandahålla information om finansieringens ursprung när det gäller projekt som finansieras av EU för att säkerställa delaktighet från EU-medborgarna.

75. Europaparlamentet betonar att mötena i dialogen om faciliteten för återhämtning och resiliens har varit ett viktigt verktyg för att öka transparensen och ansvarsskyldigheten, vilket är avgörande för ett optimalt RRF-genomförande.

76. Europaparlamentet upprepar att det krävs ytterligare insatser för att förbättra transparensen och spårbarheten i användningen av EU-medel. Parlamentet betonar behovet av att säkerställa att uppgifter som är relevanta för resultatmätning finns tillgängliga och att information om resultat presenteras på ett bättre och mer transparent sätt. Parlamentet betonar att återkopplingsmekanismen mellan resultatinformation och programutformning eller programanpassning bör förbättras.

77. Europaparlamentet anser att bättre utbildning och kapacitetsuppbyggnad i alla berörda regioner och myndigheter, särskilt på nationell nivå, kunde ha påskyndat RRF-genomförandet och gjort det möjligt för de genomförande myndigheterna att bättre anpassa sig till RRF:s prestationsbaserade karaktär. Parlamentet anser att kommissionen kunde ha hjälpt medlemsstaterna mer i planeringsskedet och gett tidigare genomförandevägledning, särskilt i syfte att stärka deras revisions- och kontrollsystem och RRF:s gränsöverskridande dimension.

78. Europaparlamentet betonar vikten av att minska risken för dubbelfinansiering. Parlamentet föreslår att man inför ett integrerat och driftskompatibelt it- och datautvinningssystem och utvecklar tydliga standarder för datamängder som ska tillämpas i alla medlemsstater, i syfte att möjliggöra en heltäckande och automatiserad spårning av utgifter. Parlamentet efterlyser förbättrade samordningsmekanismer som fastställer tydliga ansvarsområden mellan de organ som deltar i genomförandet av de olika EU-programmen och de nationella programmen, samtidigt som man undviker onödig byråkratisk komplexitet och säkerställer en effektiv fördelning av medel. Parlamentet uppmuntrar integrering av avancerad dataanalys och AI-verktyg för att förbättra resultatspårning, utvärdering och rapportering för att minska den manuella arbetsbördan och effektivisera rapporteringsprocesserna. Parlamentet understryker att sådana framsteg endast kan göras om det också finns operativt stöd för att digitalisera förvaltningen.

79. Europaparlamentet uppmanar med kraft kommissionen och medlemsstaterna att se till att alla typer av EU-finansiering som inte är kopplad till kostnaderna eller EU-finansiering som är prestationsbaserad är förenlig med EU:s och medlemsstaternas regler och i slutändan skyddar EU:s ekonomiska intressen. Parlamentet upprepar kommissionens och medlemsstaternas ansvarsskyldighet och ansvar för att säkerställa EU-finansieringens laglighet och korrekthet samt respekten för principerna om sund ekonomisk förvaltning.

80. Europaparlamentet anser att dess roll i övervakningen av RRF bör stärkas ytterligare.

81. Europaparlamentet begär att framtida prestationsbaserade instrument ska ha en enda verifieringskedja för att spåra budgetbidragen till de finansierade projekten. Parlamentet understryker behovet av revision på projektnivå för att minska anseenderisker i allmänhetens ögon och för att underlätta återvinningen av medel om åtgärder upphävs. Parlamentet understryker behovet av att minska de administrativa flaskhalsarna och bördorna.

82. Europaparlamentet begär att eventuella framtida prestationsbaserade program ska göra tydligare kopplingar mellan delmålen och målen och de faktiska projekt som genomförs. Parlamentet betonar att fördröjningen mellan uppnåendet av delmål och genomförandet av projekt bör minskas.

83. Europaparlamentet upprepar sitt krav på en öppen plattform som innehåller uppgifter om alla projekt, slutmottagare och den regionala fördelningen av medel, vilket underlättar revision och demokratisk tillsyn.

84. Europaparlamentet betonar att alla eventuella framtida budgetbeslut om EU:s upplåning bör respektera budgetens enhet och parlamentets roll som en del av budgetmyndigheten. Parlamentet framhåller riskerna för kostnadsöverskridanden för återbetalning av skulder, bland annat till följd av volatila räntor. Parlamentet anser att det är viktigt att redan från början se till att det finns tillräcklig finansiering för att täcka dessa kostnader utan att detta inverkar negativt på andra program eller politiska prioriteringar.

85. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att noggrant bedöma och dra lärdom av instrument och verktyg såsom RRF, för att maximera effektiviteten och effekterna av EU:s finansiering, investeringar och reformer, rationalisera de politiska målen, förbättra samarbetet mellan institutionerna och berörda parter på nationell och europeisk nivå och öka det nationella egenansvaret.

86. Europaparlamentet noterar kommissionens uttalade avsikt att utnyttja erfarenheterna från RRF när den utformar sina förslag till EU:s finansieringsprogram efter 2027, som ska läggas fram senare i år. Parlamentet konstaterar att den oberoende efterhandsutvärderingen kommer att ske för sent för att kunna bidra till processen fram till nästa programperiod, men förväntar sig att kommissionen och medlagstiftarna tar vederbörlig hänsyn till erfarenheterna från RRF och rekommendationerna från relevanta intressenter, särskilt lokala och regionala myndigheter, civilsamhällesorganisationer och arbetsmarknadens parter. Parlamentet anser i samband med EU:s planer för framtida ekonomisk resiliens att det också finns ett behov av att ytterligare mobilisera privata investeringar, stärka kapitalmarknaderna och säkerställa att de offentliga utgifterna förblir finanspolitiskt ansvarsfulla och strategiskt inriktade för att göra EU mer motståndskraftigt och suveränt i ett alltmer konfliktfyllt geopolitiskt sammanhang.

°
° °

87. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen samt till medlemsstaternas regeringar och parlament.